

Kis

LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

HANS-GUIDO KLINKNER

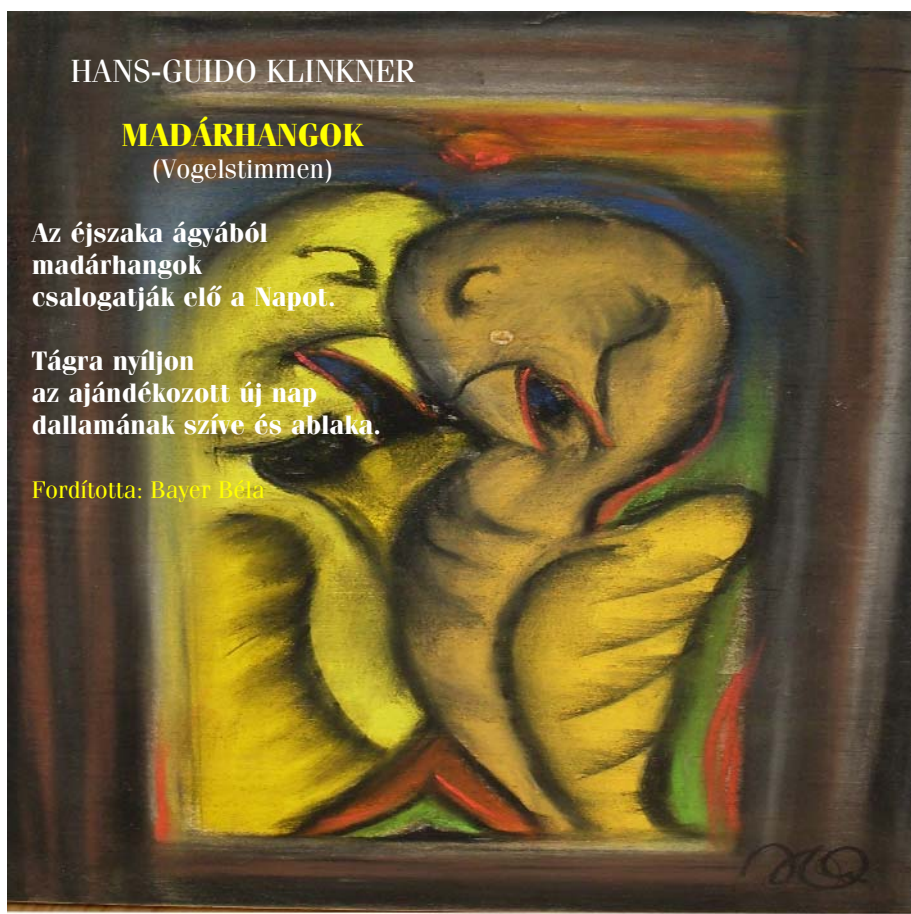
MADÁRHANGOK

(Vogelstimmen)

Az éjszaka ágyából
madárhangok
csalogatják elő a Napot.

Tágra nyíljon
az ajándékozott új nap
dallamának szíve és ablaka.

Fordította: Bayer Béla

2010/4 80.szám

Kis LANT az INTERNETEN! www.kislant.hu

Boér Tamás
versei

Hervadó virág

Ez olyan egyszerű és megint úgy
hervad el – szirmáról leköszönt
a virulás, magába roskad és a
világgal osztja meg a közönyt.

A hervadás új fázisába lép, most
még azt hinni – e szögből – hogy ez
a rendszeres és soron következő,
ami közelebről inkább groteszk.

A szírom után a szár, ez lesz a
végső stádium és a kóros bibe,
aszalva ráng, s ős-savó kerül
méregtömlőből rothadt gyökereibe.

Szempár

A csöndek virág-illatára
bont rügyet a téli-pára.

Egek kék-habjában fürdik
az álmos látókör itt.

A táj fénylő víz-gyöngyeit
magába nyeli a szennyes pirkadat.

Füst hályogzik át az ég alatt...

– Szótlan ajkadon a tűz
világot sodor a földre –

De szempárod fénye szikra-tükörből
szemfényem tükrét szikrázza föl.

Csak a rózsa veszti el a szirmait,
a szírom sohasem a rózsát.

Fénykép

s mit elvész a sóhaj
mi pillanat neszében termett
örök mosolyoddal

Karc

mosolyodba fullva
örömnyi tengermély háborog
ajkadon függök
álmodott csókod íze
mindvégig megmarad

Más este ez

Lelkében az est égitestet fényez,
mint mikor a vándor boráért betér
megszűnik ön maga sötétségének
s lobog – mint zászló – a Göncölszekér.

Pálmalevelekkel, gaz-koszorúval
fején, mosakszik hóvel az éjszaka,
csend-fátyolban kiül a lócára –
nézi más-e ez, vagy csak ön maga?

Más este ez – ő is tudja, titkok
alá söpörte a szunnyadó mesét,
csillagjait a galaxisban facsarva,
az eget – ezüstben szórja szét.

Lelkes Miklós

Túnődés a globális világról

Gleccser, jéghegy olvad, a Föld melegszik, –
s közben hideg szív még jobban kihűl.
Veszély károg. A tudós jóslatokkal
az ember most még inkább egyedül.
Isten egyforma, bármilyen a vallás, –
az Ismeretlen szülte, s Képzelet.
Az emberiség hull, részekre hullik, –
vágyeset nyomán új s új baleset.
Így volt eddig, s így lesz ezután. Meddig?
Földrészeken hang, kép gyorsan halad, –
segítő kéz mégis lekötözötnen,
mikor robban rémítő pillanat.
Kiben bízhatasz? A képzelt Jóság-isten
arca itt-ott, – de legtöbbször sehol.
Éhezések táplálnak túlzabálást.
Hányadék-erkölcs, háborgó gyomor...
A tömeg? Bamba, vaksi óriásként,
ha sziklát dob, – önmagát sebzi meg.
Ki benne hisz, miben hisz? Mily Időben?
S mit ér látással Bölcs Hitetlened?
Lehet: egyszer e földgolyós világból
szépség-világ lesz végül, mely Hazá?
Szív, Ész, remélő, bölcsként oly hitetlen, –
és honszeretőn kozmopolita!
Most rossz e Föld, a jó benne fogoly csak.
Mint adhatnának Néked, mondd, Hazát
lökdösődő közélet-rókabálok,
s pénzálarcos, fertőző orgiák?!
A Vers kapu: csillagos tájra nyíló.
Kinyitni félsz? Hát jobb, ha otthagyod!
Az igaz szó nem hízelgő: kegyetlen
megmutatja eltévedt tegnapod
és jelened, melyben tömegek harca,
– sziklát dobnak egymásra ostobán – ,
s azt, aki lát, riasztja törpeségük...
s int, megvetőn: ez volna a hazám?!

(2010)

Csillag Tamás

Turulmadár rikolt bennem

A felhorzsolt hajnalokra
rágyógyul a délután.
Öregisten lehajtja fejét,
acélhúron sikít a magány...

Lábaimnál sóhaj és sár,
szabadságom ez a rög rejti...
Turulmadár rikolt bennem,
nem tudok magyar lenni.

Ökölbe szorítom szívem,
így tovább bírom talán...
Zsebemben gyűrött a remény,
itt otthonom van, nem hazám.

A vers csak semmit épít

Felvált köröm a világ,
húsomban csontosodik a csend.
A vers bennem csak semmit épít,
ha játszom itthon az idegent.

Reményemnek papír a bőre,
min egyre súlyosabbak a szavak.
Magyarságom a porban köpés,
mert nem vagyok szabad.

Minket senki nem véd,
éjszakánként kitakar a bánat...
Zsebemben hordom, ha szilánkos
is, piros - fehér - zöld hazámat.

Magyari Barna

Szívek jönnek

*avagy Nagy László: Fagyok jönnek című
versének olvasása közben*

szívek jönnek sorban
te és én egy gárda
lelkünk együtt pottyan
bele az ábránda

édenben ellaknék
alapoz az ének
szóból épült hajlék
a te tündérséged

csókjaiddal jöjj el
versvirágos számért
itass örömkönnyel
s a magánymez rám ég

DNS-ünk tornyát
engedd betetőzőm
nyálból fonnék szoknyát
áhított csípődön

Szívingató

*avagy József Attila: Ringató című
versének olvasása közben*

hangod vággyal ringat
lelki dobolással
asszonyfény derűvel
csontig csokolással

esténként otthonunk
építem a számmal
s kényeztetem szíved
hangsúly ringatással

T. Ágoston László

Repülő macska

Nehéz, iszonyúan nehéz bánni ezekkel a mai kamaszokkal. Hisztisek, kiszámíthatatlanok. Egyik percben a fellegekben járnak, vidámak, gondtalanok, féktelenek, a másikban meg elfogja őket a kétség, a világfájdalom. Búskomorak lesznek, sértődöttek és bosszúállók. Azt se tudja az ember, hogyan járjon a kedvükben. Ők meg hol nyalnák-falják, majd elolvadnak a kedvességtől, hol meg figyelemre se méltatják. Átnéznek rajta, sőt szinte megvetéssel néznek rá, mintha ő lenne a világ minden szörnyiségének okozója. Mindezt még súlyosbítja, ha ez a bizonyos kamasz nem is egy önmagát kereső emberpalánta, hanem egy féléves, süldő, nagy, mafla, selymesszőrű, csillogó szemű, ordas cicalány. Igen, Durci, a mi kis kandúrként kapott, de leánnyá serdült macskánk. Nem az ő hibája, hogy a gazdája fiúnak nézte. No, de ettől még nem kellene éjszakánként a szekrény tetején futkároznia, meg a virágvázákat borogatnia...

– Ez azért van, mert a macska autista – mondta Maris néni, a szomszédaszonyunk. – Egyszerűen nevelhetetlen. Nem fog rajta se a szép szó, se a fenytés. Makacs, buta állat, csak a saját kis hülye feje után hajlandó menni. Látjátok, ezért tartok én kutyát. A Morzsi megérti, ha azt mondom valamire, hogy nem szabad. A macska meg csak azért is megcsinálja, hogy bosszantson. Ki kell dobni a francba, hadd fondorkodjon magában!

Természetesen nem fogadtuk meg Maris néni tanácsát, nem dobtuk ki Durcit sem napközben, amikor a heverőn

végignyúlva az igazak álmát aludta, sem éjszaka, amikor a szekrény tetején ugrándozott, vagy a takaró alól kilógó lábujjamat harapdálva próbált játékra buzdítani. Mert hát tetszik, nem tetszik, tudomásul kell venni, hogy a macskafélék alapvetően éjszakai ragadozók, s erről az időbeosztásról az ember barátságában eltöltött évezredek se tudták leszoktatni. Mint ahogy a vadászatról sem. Hiába van a tányérján a tévében, rádióban agyonreklámozott legfinomabb macskacsemege, ha meglát a konyhában egy véletlenül beszabadult legyet, vagy pillangót, ott hagy csapot-papot, és az asztalon, széken, konyhaszekrényen át üldözi a kiszemelt áldozatot, míg el nem kapja, vagy az a szerencsétlen ki nem repül az ablakon.

Egy nap kiderült, hogy nemcsak a pillangó tud repülni. Meleg, nyárvégi nap volt, sarkig tártunk minden ablakot. Az udvaron tarka pillangók serege szálldosott virágról virágra. Egyikük – talán a kíváncsiságtól hajtva, vagy mert a vázában is illatozott virág – betévedt a szobába, s körberöpködött. Durci éppen a heverőn nyújtózkodott, s álmából ébredve akkorákat ásítózott, hogy féltő volt, lenyeli a csillárt. Ám amikor meglátta a pillangót, azonnal elmúlt a lustasága. Felpúposította a hátát, hátracsapta a fülét, és fenyegetően kunkorodó farkkal osont az ide-oda csapongó lepke után. Ágyról az asztalra, székről a polcra, onnan a szekrény tetejére. Repült a terítő, borult a pohár... A lepke kétségbeesetten csapongott faltól falig, függönytől az ablaküvegig keresve a kijáratot. Durci meg felbőszülten, olykor egy-egy méltatlankodó kurrogó hangot hallatva követte. Mancsával a levegőbe csap-

kodott, idegesen csattogtatta a fogát, akár egy igazi tigris.

Már hosszú percek óta folyt ez a megveszekedett hajsza, mígnem a pillangó megfáradva, s a félelemtől remegve letelepedett a félrehúzott függöny sarkán. Durci csak erre várt. Felkuperodott az asztal szélére, s szemét a lepkére függesztve, hason kúszva közeledett. Már egészen közel, karnyújtásnyira volt tőle, már kieresztette a karmait, amikor a másik fölfedezte a nyitott ablakot, s boldogan kilibbent rajta. A macska tudta, hogy ha most nem cselekszik, örökre elillan a kiszemelt áldozata. Elrugaszkodott hát, és egy furcsa, nyaffantós harci kiáltással utána vetette magát... És a lepke után ő is kirepült az ablakon. Azt nem tudom, hogy a pillangót sikerült-e elkapnia, de mire leértem az udvarra, Durci már az alsó szomszéd nyitott ablakában nyalogatta a lábait, és méltatlankodó nyávogással tűrte, hogy ölbe vegyem, és elinduljak vele a lépcsőn hazafelé. Szerencsére csak egy emeletnyit zuhant, így különösebb sérülés nélkül megúsza a repülő próbát. Vakmerősége elismeréseként a családi tanács a Kiváló Vadász mellé megítélte neki a Repülő Macska címet is.

Azt hittük, e kísérlet után Durci végképp lemond a légtornász ambícióról. Tévedtünk. Egyik este Laci fiam hazatérve éppen a cipőjét vetette, amikor a macska körbenyargalta a lakást, majd a cipőfűzőjén landolt hozzá harapva a gyerek ujját is. Ő meg elkapta a cicust, és úgy négy-öt méterről rádobta a vetett ágyra. A frászt hozza a szerencsétlen állatra – gondoltuk, s rohantunk az ágyhoz, hogy megvigasztaljuk Durcikát. Ő azonban meg se várt bennünket. Talpra

ugrott, s máris rohant vissza az újabb repítésre. Azóta ez a kedvenc játéka. Lesi az ajtót, sőt már a folyosón felismeri a fiam lépteit, s rohan elé, hogy földobja a levegőbe, vagy az ágyra, a párnák közé.

Van egy másik gyengéje is, a virág. Ha levisszük a kertbe, sorban végigszagolgat minden virágot, megpaskolja a szirmokat, némelyiket meg is kóstolja. Azt még nem sikerült kipuhatolnom, melyik ízlik neki a legjobban.

Egyik nap a nejem kapott egy csokor virágot. Nem a szokásos selyempapírba, vagy celofánba volt csomagolva, hanem valamiféle csipkeszerű fehér anyag vette körül, mint egy körgallér. Ez a különös valami azonnal fölkellette Durci kíváncsiságát. No meg az is, hogy a virágok mellé valamiféle hosszú szálú, vékony zöldet rakott a virágkötő, ami még külön megcsiklandozta a bajszát.

A feleségem szokás szerint vízbe rakta a virágot, s a vázát odatette az asztal közepére. Több se kellett Durcinak. Pillanatokon belül fönt volt az asztal tetején, s elkezdte szagolgatni, rágni a szirmokat, s a mancsával végigtapogatta azt a vékony, zöld valamit.

– Sicc le onnan, Durci! – zavarta volna le az asztalról, de a macska nem mozdult. Ott állt a két hátsó lábán ágaskodva, szájában a virág, egyik mancsával a zöldet, másikkal a csipkét szorongatva. Még morgott, kurrogott is hozzá, s barna szemeit vészjóslóan forgatta.

– Nézd már, megveszett ez a macska! – mondta a nejem. – Képes lenne nekem ugrani a virágja védelmében, pedig hát nem is ő kapta, hanem én. Juszt se adom neki. Sicc le Durci!

Természetesen ő győzött, a macska kénytelen volt visszavonulni. Egészen az

előszobáig. Ám amikor észrevette, hogy a feleségem kellő távolságba került, újra ott táncolt az asztal tetején a virágcsokor körül. Végül nem maradt más választásunk, fel kellett tenni a vázát a szekrény tetejére. Oda biztosan nem tud fölmászni – gondoltuk mi naivan.

Éjszaka nagy csattanásra ébredtünk, s mintha a víz csorgott volna valahol... Csorgott is a szekrény tetejéről a padlóra. A váza darabokban, a virág szanaszét a szekrény tetején és a parkettán, Durci meg kissé elázva, de a pofáján a győztes kéjes vigyorával ráncigálta az előszoba felé a csipkét.

Szörnyű haragra gerjelt a feleségem e pusztítás láttán, s feltehetően tettelességre is vetemedett volna, ha a macska jó időben fel nem méri az erőviszonyokat, s el nem tűnik a szerzeményével együtt a heverő alatt.

– Rendben van – mondta később kissé megenyhülten a felmosórongyot csavargatva –, megértem, hogy izgatja a virág, meg az a hosszú zöld bigyó, de mi a fenének kell neki az a csipke?

– Minek, minek? – feleltem Durci helyett a fejemet ingatva. – Talán azért, mert abból akar magának tüllruhát varratni a következő repülő bemutatójára.

Lelkes Miklós

Szlovénia

A padlásablak tűnődik, s a házfal szintén mereng, míg kint a körtefa zöld kőgyümölcsse sárgul gondolatban, s virágszélben vár, áll a völgy maga.

Ám a hegyek mennek, erdőruhában, vagy csupasz háttal, félig meztelen. Itt-ott nyakukban játékcscsa templom villan fehérén, hit-szerelmesen.

Ljubljana. Türkiz drágakő folyócska. Kávézók viszik a sokféle szót. Itteniek jól élnek idejöttből, – bár úgy vélem: olykor kissé mohók.

A várak egykor voltak óriások, de a sziklák őrzik a látszatot, zászlót lenget álompiac-középkor, s tükrön kínál múltat, ámulatot.

A tengerig menj! Égő látomásig, gyönyörűig: nyugtalan fényvidék ámit, hazudja – ó, de milyen szépen! – léted rejtőző földi messzeség!

Ó, el ne hidd, – de úgy, hogy hidd el mégis: a lélek tenger, a test kikötő, s könnycsepp mosollyal végül egyesülhet, – eddig nem volt, de jöhet oly idő!

(2009)

Sárközi Árpád

A szemorvosnál

Az optikusnál a szemorvos
Próbált rábeszélni:
Szürke hályog ült a szememre
Pedig jól látom a házak felett
Átcseregő szarkákat

Az átsuhanó galambokat –
A zsákutca végén
Az elhagyott cégtáblát –
Csak szemüveget szeretnék
Az apró betűk olvasásához!

Barcs János

Gondolatok

Németh Erzsébet Idomított szavak című verses kötetéről

Érdekes költészet tíz ciklusba szerkesztve.

A könyv a Révai Digitális Kiadó gondozásában jelent meg.

Elgondolkoztatók a tíz ciklusba rendezett, lírai töltettel is igazolt költői megnyilatkozások... Az első ciklus: ÉLETMESE – valóban ÉLET-HARC, ahol „Nyála csorog a reménynek”, ahol a poéta-nő mindent szeretne elmondani; mert szinte porlik az emlék. S e gondolatokhoz áll glédába az ÉLETMESE, ahol a költő mindenben túlnövi magát, hogy „rá ne omoljék egyszer a Világ-katedrális”. S mindezek után a poétai sugallat az ÉLETRŐL is tud hiteles képet adni. Igen: igaza van a poétának: „Az élet egyfajta küldetés, egyféle szerep” és a „menetjegy sohasem retúr”.

Az elmúlás üzenete című versben a lemondás dominál: „Ez nem az én életem/ ez már nem én vagyok, ... / S csak képzelni tudom már, / hogy egykor imádtalak.” – Bizony hatalmas fájdalom lehet a csalódás. Furcsa látomások gyötrik a költőt, amikor arról vall, hogy /csak szerelmed máglyáján égek: – /S a hamutól könnyezik szemem./ – írja a poéta a „Már nem” című négysorosában. A jó költő mindig tudja azt, hogy nem jó az a tudat, amikor /Sátán szíved mögött/ Isten szája nevet/. Beérett vers a rövidke „Nézem” című, ahol a költő emígyen vall: „Nézem az arcod:/ idő-vulkán,/ gondkráter, láva-halom.../ Nézem az arcod,s az enyémet eltakarom.”

Elgondolkoztató mai költészet Németh Erzsébet költői világa. Valóban olvasásra, s egy igaz átélésre ösztönző lírai világ. A mai költészetünkben csak ritkán találkozik a pályatárs-recenzens ilyen, s ennyire beérett költéssel. Jól ismervén a mai vers-kínálatot, a rengeteg amatőr szinten verselgető barátainkat s a sok magánkiadású próbálkozást: ez az Idomított szavak című verskötet igazi kuriózum. Kiforrott költéssel találkozhatunk e könyv olvastán...

Az IDOMÍTOTT SZAVAK című verskötet az egyik legérettebb költői világ, amelynek olvasásával minden verset, igazi lírát szerető olvasó örömet érezhet.

A LANT című folyóirat irodalmi szerkesztőjének lírai alkotásai magas szintű teljesítményt mutatnak. A poéta a „Madarak röptében” is tud valami pluszt nyújtani. A valóban tehetséges lírikus írja: „Ma éjjel meghaltam kicsit./ Fuldokoltam/ S reménytelen.../ zuhanni éreztem magam.”

– Az egész kötet olvasását végig értékelve erősen kiérződik a „Szerkesztő-nő” tehetsége, amikor a záró versének a „Csak vagyok...” címűt szerkesztette be: „Kiraboltan, kisémmizetten/ rugdosnak tovább a napok,/ s lélekkeretes tükörben ámulnak/ őslángok homlokán átfénylő csillagok.”

Mindenkinek merem ajánlani ezt a szép kötetet: – S egyben kívánom, – kívánjuk a jó költőnek, hogy ragyogják be sorsát a fényesen átragyogó csillagok...

Szigethalom, 2010. április 29.

Barcs János

Az én fecském

Csak fészek maradt:
s kis fecskéink
szárnya alatt
tűnt el a nyár.
Ködös mezőkön;
minden őszön –,
az én fecském
messzire száll.
Azt csiviteli
bús panasszal, –
nem látsz pajtás,
csak tavasszal: –
S benépesedik
majd az eresz: –
S új dalt csiveg
a fecske-sereg.

Budapest - Újpest, 1981. október 05.

Bodzafa síp

Bodzafaágból
sípot faragtam,
messzire szállt abból a
tengernyi dallam.
Tóthék pulija
zenémre táncolt,
még a csikójuk is
arra viháncolt.
Egyszer elveszett;
meghalt a dallam,
vágta másikat a
Zimonya partban:
Azt meg ellopták;
meg is sirattam,
de tovább muzsikál
ebben a dalban.

Barcs, 1960. május 07.

Németh Erzsébet

Mauks Iona Mikszáth Kálmánnak

Mohora, 1882. február 24.

Kedves Kálmán!

Hálás szívvel köszönöm
a hozzám írt levelet,
mely szívemet régen nem érzett
érezéssel töltötte meg.
A múltakért, múltunkért
én már megbocsátottam régen,
bár szívárvány azóta
nékem nem tündökölt az égen.
Most boldog vagyok abban a tudatban,
hogy nemes szívű embert szerettem,
s magáért való lángolásomat
nem kell szégyenlenem.
Maga is nyugodt lehet,
mert oly elégtétellel szolgált nekem,
melyért minden igazán érző ember
elösmerése kiérdemeltetett.
Istenem, ha a kisfiunk élne:
elfogadnám felém nyújtott kezét.
De így már ennek semmi célja nincs.
Mire lenne ez jó? Remélem megért.
Maga felülkerült (hála Istennek)
a sors kerekén,
bele az élet forgatagába,
de hová kerültem én?
Micsoda figura lennék,
elmaradt vidéki asszony
a maga oldalán...?
ki mindig is szerette a társaságot.
Meg is szólának talán...
Én hét évig olyan küzdelmes,
dolgos életet éltem,
amely duplán számít,
s ez nagy idő egy nő életében!
Hanem az az egy mégis fáj,

hogy maga olyan rosszul ismer engem.
Hogy tehetted azt fel rólam,
hogyan én valakihez férjhez mentem?
Hiszen én magához esküdtem
akkor, az oltár előtt,
és ez az érzés szívembe azóta
mindjobban belenőtt.
Felmenthet-e engemet ez alól a törvény?
Én semmit nem adok arra,
nagyobb úr az én lelkiismeretem,
a paragrafus akár mint akarja.
Most már bevallhatom bátran,
hogyan szeretném még egyszer látni
magát.
Mindig is vágytam erre,
kérni azonban nem fogom a találkozást.
Mert ki tudja, micsoda rossz érzéseket
váltana ki mindkettőnkél
a viszontlátás?
Egyáltalán nem bizonyos,
hogyan találkozásunkon lenne áldás.
Jobb lesz talán csak így távolból
gondolni vissza a múltra,
mint egy szép tavaszi álomra,
mely nemigen jelenik meg újra.

Őszinte barátsággal maradtam:
Mauks Ilona

Mikszáth Kálmán (1847-1910) író, újságíró. Érettségi után jogi akadémián folytatta tanulmányait. Az 1870-es években Mauks Mátyás szolgabírónál volt esküdt, majd ügyvédgyakornok Balassagyarmaton. Megtetszett neki főnöke Ilona nevű lánya, de ezt csak "pirulásai" árulták el. A lánykérés regénybe illő fuffanggal történt. Mikszáth az aláírandó akták közé csempészte be a beleegyező nyilatkozatot, melyet remélte, hogy a lány apja olvasatlanul aláír. A trükk nem sikerült, de a fiatalok szülői engedély

nélkül is összeházasodtak. Két évig tartott a házasságuk, ekkor Mikszáth válást ajánlott föl feleségének, mert írói próbálkozásai nem hoztak sikert, s nem akarta az asszonyt magával rántani a nyomorba. Újabb hét év múlva következett be a szokatlan fordulat. Mikszáth – már jól kereső író – másodszor is megkérte Mauks Ilona kezét. Erre a levélre szóló választ tartalmazza a vers.

Németh Erzsébet

Rejtve rejtelek...

Még rejtve rejtelek,
nem merlek kimondani,
homlokom mögött őrizlek,
ne tudjon senki
szívemtől eloldani.
Úgy féltetek,
mint legdrágább játékát
a gyermek
nehogy megcsorbulj,
nehogy összetörj,
mert napjaink
csalódással vernek.

Még nem merlek kimondani!
2010.

Stáció

Ez az utolsó stáció.
A rózsák nem nyílnak tovább.
Ez az utolsó stáció.
Isten átlép a szobán.
2010

HANS-GUIDO KLINKNER

versei

AZ ERDŐK NEM ÉLNEK ÖRÖKKÉ

(Nicht ewig leben die Wälder)

Mint a lándzsák állnak
a fenyők a Highwayn
a kilátás előreláthatatlan
mélyét testükkel zárva el.
A szakadékok hófedte bejáratát
biztosítja lábuk.
Erőtlenül állnak itt
mígnem fejszék és fűrészek
ki nem döntik őket.

Szilaj folyókon
tutajozzák őket
a tengerpartig,
gerendává és deszkákká
vágva, feszítve és nyomorítva
lesznek a hatalmas fák,
a sors követeit végül
papírrá préselik.

Kanada

EGY ÍR SÖRÖZŐBEN

(Im Irisch Pub)

Vendégek
jönnek,
senki sem távozik,
a sörbár dugig tele.

A gitáros
fáradhatatlan,
az írek éneke,
a vöröshajú kocsmárosné
gondoskodása.
A honvágý nedves
szemeket teremt és
száraz torkokat.

Egy pár órára
hazára lelt az idegen is
a vágy ezen szigetén.

USA

A JAZZ BÖLCSŐJÉNÉL

(An der Wiege des Jazz)

A Bourbon utcai klub
előtt turisták kígyója.
Benn a rabszolgák
utódai árulják
a tiszta jazz barátainak
zenéjük élményét.

A trombita dallá
formálja a lélek sóhaját
a szapora szívveréseket.
Búg a basszus és perreg a dob,
csábít a klarinét, bendzsó és posan,
virtuóz ujjak az elefántcsont
billentyűkön.

Lázasan mártóznak a fekete mágusok
a művészi rögtönzések
hullámaiban.

French Quartier

New Orleans

IDEGEN

(Fremd)

Idegen utcákon,
idegen városokon át
megyek,
idegen embereket hallva.

Megyek,
minden lépés
közelebb visz a hazámhoz.

Németből fordította: Bayer Béla

Sz. Szécsényi Barbara
versei

Egy helyünk van

Teagóz.
Mintha otthon lenne.
Mintha lenne otthon,
hol túlmelegre gyúlnánk
(vagy legalább az őrláng
nem hagyja hűlni)

S mint a filterek
forrókba esnének
és oldanánk az ízünk
és összekeverednénk;
egészen,
harmóniáig.

Csak nézz a lángig:
egyetlen kanna víz se forr.
Egy helyünk van.
Pokol.
Pokol.

övék

soká nem merészkepsz: nem szabad
– lefejt a tiltás – kövér lakat
őrzi titkod

mint a nádderék oly nyűhetetlen
de megropogsz villanó tüzekben
– égni vagy

zöld búzatáblák éretlen szerelmét
csivogják varjaknak a fecskék
– övék a nyár

te földeden maradsz – magjaid
túlhajtának fölötted – s ha nem vagy itt
se kár

későn

egy ünnep kertje elvirágozott
szirmait mély tavakba szórta
bujdosó emlékek ködén át
indulok hívó hajnalodba
– te állsz a sáros út sötétjén –
egyetlen árva árnyalak
szegény apám bár elfelednéd
hiába kértél tagadtalak
csak volna hangom egy mozdulat
halk remény hogy kínjaink levessük
de ránk dőltek a pusztuló falak
és nem jutott idő hogy újrakezdjük

gyökerek

szikár fának zsenge ága
voltam – ma
görcs vagyok a világ derekán
volt úgy hogy földig
meghajoltam:
rám omlott
ellepett a sár
és majd derékba törtem
– pár gyöngye rost
remegve összetart –
napcsókok tűzébe öltem
égettem a holt avart
– kérgem szellőujjak hántják
levelem táncba fog velük
keresték árnyamat az árvák
az égbe sírt kifordult gyökerük –
most hogy így maradtam görcsnek
sem hűsöm ékem nem maradt
gyökerembe innám mind amit
adna még testéből a nap

Baráti Molnár Lóránt

Sorok magamnak

Tudod: mindegy már hova kanyarog
utad, – földre szorított füvek hitével.
Madarak kiáltoznak éjszakáid fölött.
Tested egybemosódik földdel, éggel.

Bármerre indulsz, bárhova fordulsz, –
– kegyetlen szelek csapnak utánad;
lépteid nesztét magánnyá ragozzák
közömbös utak, szürke házak.

Már csend méri szemed, ahogy
állsz némán a gyilkos esti szélben;
s holnap csenddé vált tested árnya
elsuhan az izzó nyári égen.

Lévai Wimmer Mária

Régi nyár

Baráti Molnár Lórántnak

...
és
elmentél tőlem
mikor
szomorú szelek
fáradt szárnyain
elsuhant a régi nyár...
... aztán az ősz üzent nekem
sárguló rozsdás,
bíbor falevelekkel ...
/És a tél hófehér útján örökre
visszajöttél Te is .../

Ötvös László

Öröm az öltözet

Zsoltár 30:12-13

Hálát adok Uram
a Te kegyelmedért,
olyan csodálatos az,
mint a déli verőfény...
Megköszönöm, hogy helyét
elkészítetted szolgáltnak,
és végezhetted a szántást,
vetést...
Elhoztad az aratás és
a szüret idejét,
sőt családommal és
barátaimmal ízlelhetjük
a gyümölcsök jó ízét...
Tornyosulnak felettünk az
ijesztő viharos felhők...
Szólj és engedd látnunk
az oszlást, a meghökkenést...
Öltöztess örömben a Te
újszövetséged magyar népét,
most, mindenkor és a
végidőben ... ámen.

Budai István

Szeptemberi kép

A nyár némán, csendben elvonul,
A levelek friss táncba ringanak,
Kisded játékában még konokul
Hajol vissza a nyári nap.
Még új erőre kapva
Lángot szór a park mélyén
Búsuló magányos padra.

J. Simon Aranka

Rigókaland

Késésben vagyok, mint mindig. Szapora léptekkel vágok át a parkon. Homlokom gyöngyözik a reggeli káni-kulában. Ijesztő ez a májusi nap. Hiába a park, a városban minden olyan városias. Idővel a természetnek e magasba meredő falak közé csempészett apró darabkái is környezetükhöz idomulnak. A virágágysok földje szürkévé, keménnyé, repedezetté válik, mint a beton. A városlakó szürkességhez szokott szeme lassan már észre sem veszi a különbséget. Élete részévé vált a beton, mindent szürkében lát. Agya és szíve egyaránt megkérgesedett, repedezett flaszter.

Most mégis, valami olyan más. Az elvirágzott növényeket kiszedték, az ágyásokat felásták. Szorgos kezek munkálkodnak a földben, készítik a helyet a beültetésre várakozó idényvirágoknak. Muszáj megállnom, megragad a hétköznapi csoda. A szinte már uniformis-szerűen szürke fedőréteg alól fekete, nedves, porhanyós föld bukkan elő. Illata van. Föld-szaga. Természet-szaga. Egyszerre megérint valami lüktető, hullámzó, sodró erő, talán maga az élet. A föld üzenete ez. Mintha azt mondaná: „még vagyok, még bölcsőként melengetek, érlelek, táplálok”. Mélyen beszívom az élet illatát, és továbbindulok.

Szemem sarkában érzékelem csupán a mozgást, ami újra megállásra készlet. Tudom, hogy elkések, mégis. Lenyűgöz a látvány. Hím feketerigó ugrándozik a felásott földkupacokon. Fekete tollú, sárga csőrű. Egy ízig-vérig urbánus

madár. Megszokta már az embert, nem zavarja különösebben a közelségem. Fél szemmel azért figyel, míg csőrét nagy lelkesedéssel vájja a felfogatott földbe. Keményen dolgozik. Hiába, a napi létfenntartás gondja nem csak az ember előjoga. Észreveszi, hogy nézem. Abbahagyja a munkálkodást, és fölemelt fejjel, hetykén ugrik felém kettőt. „Ez az én bulim”, üzeni a kihívó mozdulat. Néhány pillanatig farkasszemet nézünk. Megmaka-csolom magam, és nem mozdulok. A rigó némi tanácstalanság után újra beletúr a földbe. Hajtja a belékódolt szükség-szerűség, az örökké tátogó fiókák sosem múló éhségének kielégítése. Persze, nem feledkezik meg rólam sem. Egyik szemét továbbra is rajtam tartja. Akkor is, amikor diadalmas mozdulattal kirántja a természetes gilisztát. Most már nem babra megy a játék. Csőrében a kétségbeesetten tekergő áldozattal, mereven rám szegezett szemmel, fenyegetően szökken néhányat, nehogy kedvem szottyanjon a zsákmányára. Talán valami rituális tánc ez a jó vadászat öröme, talán azt szeretné, ha most már továbbállnék. Mindegy, nem futamodom meg, maradok. Lenyűgöz a csöppnyi jószág elszántsága, mérlegre téve az enyémet. Csodálom, csodálkozom. Egy madár is tud az embernek tükröt tartani?

A rigó már rég elrepült, én még mindig ott állok földbe gyökerezett lábakkal. Valami megmozdult bennem. Sűgött a természet, és én meghallottam.

Vasi Szabó János

Vadonban

Lakatos Hajnalka fáradtan szállt ki az autóból. A férfi a csomagtartóból kiemelte a bőröndöt és a sporttáskát.. Vigyorgó arcok állták körbe. Mária csontos karjaiba zárta a lányt. Teréztől puszit kapott.

– Cső, nővérkém! Nehéz heted volt? Meg vagy sápadva!

Zoltánnak le kellett hajolni, hogy az arcára leheljen egy csókot.

– Szia, Zoli! Téged csak ilyenkor látni...

Mária szakította félbe a csacsogást:

– Teri! Tégy fel egy kávé! Gyertek be. Zoltán, a fővárostól vezettél, pihenj kicsit!

A kijavított tetővel, fénylő bádóg csatornával, tokostól cserélt ablakkal és ajtóval a sáskaföldi házikó szinte megújult. Ám bent ugyanaz a puritán berendezés fogadta, mint korábban.

– Kristóf?

– Előbb még tévét nézett. Szólok neki!

– Hagyja, Mária!

A leredőnyözött kyszoba homályában fekvő fiú nyögve tápáskodott föl. A kopott heverő szélére ült.

– Szia, Zoltán! Rég láttalak!

– Szervusz! Hogy vagy?

– A dokik szerint gyógyultan. A szédülés elmúlt. A nyáron hamar zavartak el a kórházból...

– Jártál a munkaügyi központban?

– Hétfőn voltam. Biztattak: keresett a szakmám, van néhány év gyakorlatom... Képzeld, kiajánlottak egy fémipari szövetkezethez. Elsőre nem jött össze, de nem számítottam másra...

– Mi volt a gond?

– Elmentem a céghez, az irodista hölgy levitt a műhelybe. Mit gondolsz, kivel találkoztam először? Buzgó szakival! Amikor meglátott, majdnem rátekeredett a sugárfúrógépre. Kikapcsolta és köszönés nélkül elszaladt. A melósok barátságosan fogadtak, nyugdíjba ment az egyik kollégájuk, a megrendelések miatt jól jött a plusz ember. Az irodaépületbe visszatérve, az udvaron újabb ismerősbe botlottam. A kísérom csoportvezetőként mutatta be Sajgót. Az elnököt – régi komcsi állítólag – ismerhette.

– Biztos pártvonalról.

– A hölgy azt ígérte, kiértésítenek. Azóta sem hallottam felőlük. Nem csodálkozom. Amikor megláttam a melegszendvics párt, tudtam itt nem lesz karrier...

– A textilgyárban is fújtak rád, pedig rendesen dolgoztál, a többség kedvelt. Miért?

Teréz műanyag tálcán hozta a gőzölgő kávé, a doboz tejet, cukortartót.

– Ül le, Zoli! Rossz nézni, ahogy ácsorogsz! Krisz mellett van hely a heverőn!

Farmernadrágban feszülő, formás hátsóját riszálva ment a konyhába. A fiú megcsóválta a fejét.

– A sírba visz egyszer ez a bula!

Walter fölnevetett, cukrot mert a kávéhoz, megkeverte, kevés tejet öntött hozzá. Kristóf sötét szemei a tálcára meredtek. Rekedten szólt:

– Oka volt annak, hogy utáltak... Nem mondtam senkinek, a gyanú is elég volt, hogy folyamatosan „faragianak”.

– Most elmondhatod!

– Mikor felvettek, nem volt semmi gond. Ennyi kevés pénzért, nehezen találtak volna ilyen güzüt. Még a Buzgó is

segített! Délutános héten a kár-
tológépen elszállt az egyik csapágó.
Csere alkatrész a művezetői irodában
volt, zárt szekrényben. A portára mentem
a kulcsokért. A kötődében azon a héten
nem volt műszak, nem vettem észre, hogy
az irodában a vészlámpa pirosan világít.
Benyitottam... Elemér az asztalon hasalt,
nadrágja térdig letolva, hypofehér pat-
tanásos hátsójával homorított. Sajgó
vörös fejjel, nyögve hágt! A vazelines
dobozba majdnem belerúgtam az ajtó
előtt...

– Ne mondd?!

– Úgy éljek, ezt láttam! De legalább
biztonságosan csinálták, gumi volt az
öregem! Nyelni sem tudtam! Kihátráltam,
becsuktam az ajtót, s csapágó nélkül
visszaszaladtam a portára.

– Emlékszem! Csodálkoztam, hogy
nem volt balhé, mert egész délután állt a
kártoló. Másnap reggel csapágózták
meg.

– Biztos, Sajgó simította el. Buzgó
hetekig nem mert a szemembe nézni.
Mostanáig, senkinek sem szóltam. Idd a
kávét, kihűl!

Hajnalka az orráig felhúzta a
pulóvert, a férfi kéz melegét a ruhán át is
érezte.

– Zoli, megbocsátasz? Nagyon
kimerültem! Kemény héten vagyok túl...

Walter élvezettel simogatta a lány
sűrű haját.

– Töltődj fel vasárnapig! Délután érted
jövök, kiviszlek a vasútállomásra.
Rendben?

– Holnapra kipihenem magam! Azt
mondtad, hétvégén együtt leszünk! Nálad!

– Mária mit szólna hozzá?

– Elmúltam tizennyolc éves! Erre vár-
tam egész héten! Csókolj meg!

Zoltán elszakította száját Hajni
mézízű ajkától. A hollófekete hajsátorba
fúrta arcát. A lányból tiszta, szőlővirág
illat áradt.

– Egy barátom bajba került. Meg kell
látogatnom! Szombat reggel indulok.

A bronzsín vonások összerándultak:

– Bele ne keveredj valami balhéba!
Végre találtál munkát!

– Ne félt! Úgy tervezem, néhány bará-
tom is elkísér.

– De, igen! Szeretlek!

– Ígérem, együtt leszünk! Mindenért
kárpótollak.

– Nehogy valami bombázó behálóz-
zon!

– Hajni! Te kellesz, senki más!

– Ha! A szobatársam, a kis viaszvirág
Jiang, miattad nyaggatott egész héten! –
Hajnalka kacagott, búcsúzóul megcsókolt-
ta a férfit. Mellén összefont karral
megvárta, míg kitolat a Volkswagen az
udvarról.

Waltert sárga borítékban, újabb levél
várta. Az előszoba komódjára dobta a
slusszkulcsot, a reggeli kávé maradékát a
mikróba tette, amíg melegegett fölbontot-
ta Kornberg újabb levelét. Utolsó
üzenetétől, ideges lett. Valami „kulimász-
ba” mászott megint a sajtukucac öreg.
Megírta neki, hogy ne avatkozzon a
helyiek ügyeibe! Inkább, úgy tett mintha
meg sem kapta volna Zoltán válaszát!

A nyolcadik levél ott folytatódott, ahol
az előző abba maradt. Ismét eltűnt
Walter küldeménye! Rossz érzéssel
olvasta Áron sorait.

Döntött: szombaton mindenképpen
elmegey Bakonyvégebe!

Este leugrott Frédi „pubjába”. A
kétezeréves város főtere alatti pin-
cerendszerben kialakított „fészek” volt. A

Katus fivérek alteregói, Kovács Béla és Veres Gábor. A német multinál ismerte meg őket, a műszakjában dolgoztak gépbeállítóként. A gyárbezárás után – akár Walter – magyar káefténél helyezkedtek el. De a munkakapcsolatból szövődött barátság megmaradt. A harmadik nyesz-lett, világítófejú fiatalember volt. Szürke terepmintás nadrágban, fekete kardos-sasos pólóban süppedt a pub magastámlás ülésébe. Csokics Pista kék halszemei az elfogyasztott sörtől még vizenyösebbnek tűntek. Kelletlenül parolázott Zoltánnal. A gárda helyi „szóvivője”, Szauter Csumpi jobb – inkább, bal – keze, nem emésztette meg a nyáron az országos bulvárban megjelent cikket. Zsidó firkász keményen rasszistázta a helyi gyülekezetet...

Walter barátai rögtön észrevették: feszült. Addig „piszkálták”, míg el nem mondta, mi nyomja a szívét. Beszélt Kornberg utóbbi leveleiről – a háta borsózott! – a tervéről, hogy leutazik. Gábor és Béla rögtön felajánlották, vele tartanak. Zoltán sóhajtott. Csokics felélénkült: „Rendet vágunk a korcsok közt!” De Veres leállította: „Maradsz a fenekeden! Ha meglátják a fénylő fejed, a készenléti kommandó sem hoz ki onnan élve minket!”

Szombat hajnalban, az indulás napján hűvös, de tiszta reggel volt.

– Szüretelni való nap lesz! – Bélának a megyehatár környéki dombokon volt almaültetvénye. A Volkswagen arra tartott.

– Mit szedtek, a Jonagoldot?

– Meg az Idaredet! A Granny Smith és a Braeburn még várhat!

A dombokat kisebb hegyek váltották, ormukon a várromok, mint csonkolt

koronák. A legtöbbet zöld hajként benőtte az erdő. Korábban egyenletesen emelkedett a hőmérséklet, itt visszahűlt. A nyolcas főútról mellékútra fordultak, majd egy kopott aszfaltsávra. Házak kétoldalt. A falu rászolgált a nevére: Bakonyvég.

A kocsmában páran lézengtek, néhány érces hangú öregúr, fél tucat ejtőző barna suttyó. A tulaj nagydarab, rövidre nyírt frizurás, borvirágos képű férfi volt. Walter rendelt két sört és egy üdítőt. A telepre vezető útról érdeklődött. A gutaütéses színű arc elkomorodott: „Arra nem vezet rendes út. Csak a régi téeszől maradt csapás járható.”

Alacsony, köpcös cigányember somfordált melléjük. Elnézést kért és megkérdezte: „Kit keresnek az urak?” Kovács és Veres közelebb húzódott Walterhez, erősebben markolták a gyöngyöző sörösüvegeket. Zoltán kimérten válaszolt, mire az öreg roma bemutatkozott: „Orsós Károly vagyok! Ismerem Kornberg urat. Tudok segíteni maguknak. De, ne itt beszéljünk!”

A fiatalok szeme összevillant, Walter társai arcáról leolvasta a tagadást, mégis biccentett Orsósnak. Fizetett és utána ment.

Az ember a második mellékutcában, takaros kocka-házban lakott. A sárga-feketére festett kerítés mögött gondozott virágágyás húzódott; a verandás épület bejáratától alacsony cigányasszony „gurult” elébük. Felnőtt fiúk, csinos kamasz lány, s egy kis purdé sorakozott mögötte. Elkerekedett szemekkel nézték az apjuk fölé magasodó férfiakat. A konyha szűkös lett ennyi embernek. A család fő határozott hangon kiparancsolta az ifjúságot, de a szavai köhögésbe fúltak.

– Elnézést, bauxitbányász voltam

húsz évig. Ráment a fél tudóm, a másik fele meg a cigire! Próbálok abba hagyni...

Az asszony kávéfőzőt, az ura öblös üvegben szederpálinkát tett a viaszosvászonnal takart asztalra.

– Nem láttam az öregurat, mióta megvette a kutyákat. Korábban többször összefutottunk a kocsmában. Beszédes kedvű, tanult ember. A postán is találkoztunk, ott adta fel a leveleit és lejött az érkezőkért. A Gellért úr eltűnése óta megváltozott, gyanakodott mindenkire. Állítólag összeveszett a körzetissel, a Horváthtal is... Hudákék mindig sanda szemmel figyelték. Nem szeretik a betolakodókat. Valamikor a bányászoknak építették a telepet, de a bánya bezárt. Kegyetlen család: se magyar, se roma nem szívesen jár köztük! Nem érdemes tengelyt akasztani velük! Bosszúálló népek. De ha mindenáron menni akarnak... Az út innen indul fel a házunk mellől. El sem lehet téveszteni!

Walter megköszönte a vendéglátást, az információt. Kovácsék az udvaron játszottak a kutyákkal. Orsós az ajtóban megállította, karjánál fogva húzta a hálószobába. Régimódi franciaágy terpeszkedett a falon függő feszület alatt. Az éjjeliszekrény mélyéről bőrtokba rejtett, díszes markolatú kést vett elő. Két kézzel fogva, alázatos mozdulattal emelte Zoltán felé. Néhány szót mondott lovári nyelven, mire az ajtónak támaszkodó felesége elsápadt.

– Fogadja el! Odafönn sűrű a homály, nem tudja, mivel akad össze! Ne szabódjon! Vegye el! Régi roma kés, szerencsét hoz annak, aki forgatja! Az autót itt hagyhatják a kerítés mellett, figyelünk rá! Becsületes bányászfalu volt itt mindig, manapság bújt elő az emberekből a

megélhetési bűnöző.

Gáborék hátizsákkal felszerelve a vadcsapásra emlékeztető úton jártak. Walter igazított a vállába mélyedő szíjon, amikor a hosszú hullámos hajú, igéző tekintetű báriséj hozzálépett. Bal kezét a zsákból kiálló késre, jobbát a férfi ökölbeszorított kézfejeére téve, a fülébe súgta:

– A sorsod összenő a fegyverrel, higgy nekem! - Zoltán szúrós tekintetét állva a fénylő szemek villantak, hátra lépett, s felkiáltott: - Nagy szerencse ért, magyar ember! Romalány megjelölt a szerelmével! Boldog leszel! Menj, vár az ösvény, tameto cserhen*!!

** sötét csillag (lovári)*

Szép októberi időben, keleti irányba indultak. Bükkerdő vette körül őket. A talaj enyhén emelkedett, gyorsan haladtak a nedves bakonyi erdőben. Ám a hegyhát meredekebbé vált, a szálerdő bozótosba váltott.

Rozsdás kerítés tűnt elő, mögötte roskatag bunkerszerű épület, a bányász időkől. Az ösvény északra fordult, gyertyánnal vegyes bükkösbe ereszkedtek. Balról irtást hagytak maguk mögött, a földút mély bevágásba vezetett; a csapadékvíz vájta „gyalogjárda” negyed óra múltán az erdőszélen bukkant elő. Csobogó, borostyánnal bélelt medrű patak keresztezte. A recsegő-ropogó fahíd parasztidillt ábrázoló festményről került oda.

A korábbi gondozatlan csapásról, karbantartott erdészeti makadámútra értek. Éles kanyarral délkeleti irányba fordultak. Megérezték az emelkedőt. A hegyoldalt borító vadon nyíladedkán varázslatos panoráma tárult eléjük. Lent elisza-

posodott forrás lépcsőszerű zuzmóval benőtt medre sorjázott alá. Távolabb az orom csúcsán omladozó várrom.

A makadámutat kitaposott ösvény keresztezte. A színes lomberdőt komor fenyves váltotta. Az avar csöndes fenyőtű szőnyeggé alakult. A fenyők horhosba torkolltak, mögötte a kavicsos út mentén boltíves, tornácós házak sorakoztak. Megérkeztek Bakonyvég egykori bányásztelepére.

A levelekből hasonlóra számítottak. Mégis szomorúan néztek végig az elhanyagolt épületeken, elvadult bozóttal benőtt kerteken. A telep túlsó végén – ahol a Hudák famíliának kellett volna lakni – nem volt nyoma életnek.

A kapuk csukva, az ablakokon zárt spaletták. A negyedik épület kapuja kitárva. A ház körül a nedves földön lábnyomok sokasága, kutyáké is... Ez Áron háza.

Kovács Béla öblös hangon kurjantott, a környező magaslatok visszaverték a hangját. Veres markolt a kilincsbe, az könnyen engedett.

Az ajtó a nagszobára nyílt, Gábor felkapcsolta az elemlámpát. A sűrű homályt rendtelenség, kiforgatott szekrény, szétdobált könyvek látványa váltotta.

A kályhában a kihűlt hamu bizonyította, napok óta nem gyújtották be.

– Úgy tűnik, a barátod máshová tette át a székhelyét. Kámforrá vált, kutyák sincsenek. A házban kétlábú szarkák garázdálkodtak... – Kovács lesöpörte a vállára hullt port.

A kitárt ablakon átszűrődött a délutáni napfény. Zoltán benyitott a pókhálós kamrába. Az ajtó mögött zsineggel összekötött újságupacba botlott. Fél évszázados sárgult lapok a megyei újságból: elkerülték a „turkálók” figyelmét. Walter-

nek felötlött Kornberg egyik megjegyzése a paksamétáról és egy vékony dossziéről. Rövid kutakodás után, a komódban találta meg. Társai értetlen pillantása közben kapta a hóna alá.

– Fölöslegesen cipeled! Penészes papírhalom az egész! – Veres megcsóválta a fejét, de nem szólt többet. Becsukták a ház ajtaját, s a kapun átnyúlva rátolták a reteszt.

Nyomott hangulatban indultak. Ki kellett lépniük, hogy az alkony beállta előtt visszaérjenek Bakonyvégbe. Nem akarták: a komor fák alatt érje őket a sötétedés.

Nyomok

A száján érezte Hajnalka ajkait – vad csókját, ami örökkévalóságig tartott. Leült az LCD képernyő elé. Távkapcsolóval végigböngészte a kínálatot. Gyenge műsorok, százszor vetített filmek: vasárnapi főműsoridő... Kikapcsolta a tévét.

Kornberg dossziéjának sarka kilógott az éjjeliszekrény mellé hajított sporttáskából. A kis alkalmatosság lapján az Orsóstól kapott, tokba rejtett kés hevert.

Dühös volt öreg barátjára! Fölöslegesen a „világvégére” futatta őket. Valószínű a következő levelében, már ismét a királynők városából ír. Kovács és Veres, Frédi pubjában a hasukat fogva röhögnek rajta.

A kemény lapos tartóból régi újságvivágások estek a padlóra. Dohos szag csapott orrába. Ez hiányzott! A táskát kimoshatja, mindent átítatott a penész-illat.

Az egyik pergamenszerű régiség felkeltette érdeklődését, a Times New Roman előtti betűtípussal szedett rövid cikk dátumát nem lehetett megállapítani.

Följe – girbe-gurba kézírással – azt rította valaki: „Hont vármegye le-véltárából”

„1782. évben Hont vármegye bírósága ritka, sőt a magyar igazságszolgáltatás történetében egyenesen páratlanul álló bűnügyben ítélkezett. A nyomozás háromszáz cigány bűnszövetkezetét fedezte fel. Bevallottak huszonnégy gyilkosságot, a földarabolt holttestek egy részét megpörkölték, megfőzték és megették...”

Egy mai újságból kiollózott hosszabb cikkben az 1927-ben felderített szepsi gyilkosságsorozat korabeli dokumentumai következtek. Jól felépített írás a gyanúról, előkerült holttestekről, a romák vallomásáról, képek az elkövetőkről, az egyik arckép alatt a Hudák név...

Walter izgatottan lapozott tovább a gyűjteményben. Kézzel írt jegyzet került elé, ugyanazzal a nehezen olvasható betűkkel: „H. Wlislöcki tanulmányából: A cigányok nézete szerint az ember évezredekkel ezelőtt örökké élt. A túlvilági élet hasonló az e földihez. A másvilágba a lélek csak akkor jut, ha minden hús lerohad a hulla csontjairól. Régi időkben az elhalt rokonai gyorsíthatták némileg a felbomlást, főleg azzal, hogy bizonyos idő elteltével, kiásván a hulla fejét, más helyre temették el ismét... A cigányok ellen emelt szörnű vádra valószínűleg a fent említett szokás adott okot. Talán több ízben rajtakapták őket, amint meghalt rokonaik csontjait ki és ismét elássák...”

A másik darab papír a Szabad Nép 1948-as számából: „Az igazságügyi minisztérium intézkedésére a bíróságok soron kívül tárgyalják a cséplési visszaélésekkel kapcsolatos ügyeket. A súlyosabb bűncselekmények elkövetői e ren-

delkezések értelmében munkás bíróság elé kerülnek.

A fennálló rendelkezések érdekében ugyanis a cséplőgép-tulajdonosok és az ellenőr ebben a minőségben közhivatalnoknak minősül és szabotázs címén vonják felelősségre, ha az előírt rendelkezéseket nem tartja meg. A rendelet ezekre a bűncselekményekre tíz év fegyházbüntetést ír elő, sőt abban az esetben, ha a gyanúsított a gazdasági rendet és az ország közérdekeit súlyosan sértette, bűncselekménye halállal is büntethető!

Néhány, a közvéleményt foglalkoztató egyéb bűneset – pl. a Pest megyei különös rablótámadásokról szóló mendemondák – kivizsgálását elhalasztották.”

Újabb kézírás: „Hatvan éve Pest megyében rablás és gyilkosságsorozat vádjával több cigányt is letartóztattak. Az áldozatok egy része – különösen fiatal lányok – esetében felmerült a kannibalizmus gyanúja is. A Szabad Nép röviden taglalta a bűnügyet, a letartóztatott gyanúsítottakat fölakasztották. Egyedül a H.I. nevű, fiatalkorú elkövető volt még szökésben. Veszprém megyében látták utoljára. Az 1956 őszen kirobant forradalom – ellenforradalom – után a nyomozást lezárták; úgy vélték, a gyanúsított a zűrzavart kihasználva nyugatra disszidált.”

2010. Tanakajd

Márffiné Horváth Henrietta

Supremum vale*

Az óra hangosan ketyegett a falon. A függöny mögött egy légy küzdött az életéért zümmögve, neki-neki csapódva az ablaküvegnek.

Az asszony a rekamién feküdt, félig a fal felé fordulva. Zihálva, kapkodva vette a levegőt, ráncos-eres keze görcsösen markolászta a paplant. Régi kép függött ott, egy erősen megkopott velencei festmény, amely egy gondolat, valamint a Dózse-palotát ábrázolta. Lánykori szerelmétől kapta hajdanán. Közel hatvan éve őrizte nagy becsben tartva a tisztaszoba falán.

– Sötét van itt. – gondolta, hiába meresztgette a szemét, csak homályosan látott.

Hirtelen fény árasztotta el a szobát. Mihály mosolygott rá gyönyörű szabályos fehér fogsorával, és táncba vitte a búcsúi bálon. Istenem az a forgás! Rengeteg ember, zene és nevetés! Fullasztó nyáréjszaka volt. Ott a folyóparton tudta meg tőle, hogy behívták katonának. Nem akarta elhinni, jeges félelem hasított a szívébe. Kétségbeesetten, sírva kapkodva ölelték egymást a fűzfák aljában.

Amikor letette a fejfa lábához, melyen Szegő Mihály neve állt, a nefelejcs csokrát, már a szíve alatt követelőzött az új élet, a szoknyája biztostúvel volt összefogva egyre domborodó hasán.

A folyó meghatározó helyszíne lett későbbi életének is. A partján vettek földet a gazdálkodó Lőrincsel, aki özvegyen két leányt hozott a házasságba és apja lett az ő árva gyermekének. A ház nem lett túl nagy, de megfértek benne.

Jánossal nem volt akkora a szerelem, ám szerette és becsülte a férfit. Nevére vette a kis Misit, és úgy nevelte mint a sajátjait, ha nem nagyobb szeretettel. De a munka, a gazdaság volt János igaz szerelme. A föld megszállottja volt, ebben nem ismert tréfát. Hányszor kinn voltak hajnaltól késő estig a földeken kapálni a gyerekekkel! Misike csenevész fiú volt, kímélte is amennyire csak bírta a munkától.

Építkezéskor a lányok vödörszám hordták mezítláb a folyómederből a kavicsot a betonozáshoz. A fiú a parton ült és egy fűzfavesszőből eszkábált pecabotot áztatott a vízben. Ő már csak arra eszmélt mikor Janka üvöltött a fekvő húga felett, akinek a fejéből dőlt a vér. Misi tagadta, hogy ő vágta volna az ominózus követ Rozihoz. Az asszony sem akarta elhinni, még inkább tudomásul venni. Védte a végsőkig minden esetben.

A vasárnapi ebédek, Istenem...

A gyerekek folyton marták egymást. Egy csirke került az asztalra, neki csak a farhát jutott általában. Azt mondta; ő csak azt szereti... A javát az ura és a gyerekek kapták. A fiú élelemes kis huncut volt világ életében. Rozinak elterelte a figyelmét valamivel mindig („Nézd, ott repül egy rigó!”) és már el is tűnt az álmélkodó kislány tányérjából a finom csirkecomb.

– Hideg van – gondolta. Éppolyan hideg, mint aznap mikor János elzavarta a fiát a háztól. A konyhakredencből tűnt el a Csillag ára. Hiszen az csak a két lókupec közül lehetett valamelyik, akiket János beinvitált az áldomást meginni a sikeres adás-vétel után. A következő vásáron már ő is aggódott, mert az a hír járta: Misi alaposan kiagyusztálta magát.

Új irha kabátban, lovaglócsizmában mulatott a kocsmában, vendége volt János, – az egész város...

Később szinte csak levélben tartották a kapcsolatot, elég rendszertelen időközökkel. Mihály sűrűn váltogatta lakhelyét, majd felvételt „nyert” a rácsosakadémiaira is. Az anyja sokszor a család érdekeit is hátrahagyva, erején felül támogatta semmirekellő fiát. János úgy tett, mintha nem venne észre semmit, de megpróbálta kárpótolni lányait többkevesebb sikerrel. Férjhez adta őket szép kis hozománnyal, támogatta családjukkal együtt őket egészen haláláig.

Rozit értesítették először. Tercsi, a kocsmárosné biciklivel vitte a hírt, lélekszakadva kiabált a kerítésen keresztül, hogy szaladjon gyorsan, mert a papa meglehetősen rosszul van. Az asszony szívdobogva közelített az italbolthoz, már messziről kivehető volt a csődület. Ott állt a mentőautó is, de nem villogott a lámpája, és fagyos csönd uralkodott az embereken. Mikor odaért mintegy vezényszóra szétnyílt a tömeg, és a nő megpillantotta apját amint a kocsmakövezetén fekszik, és a mellette térdelő orvos épp a szemét zárja le.

A mama a földeken dolgozott szokásához híven, orvos kellett hozzá is hogy meg tudjon nyugodni. Még egy órája sincs, hogy János sétálni indult. Ő is el akarta kísélni, de a férfi szokásához éppen nem illő módon ráförmedt: „Azt hiszed ha velem vagy folyton, akkor nem tudok meghalni?”

Így hát intett a Tercsinek: rendelt egy kisfröccsöt, és ezzel a lendülettel lefordult a székről.

A temetés nem éppen botrány nélkül zajlott. Istenem, Mihályt akkor látta utoljára. Azt hitte, apja iránt érzett fájdalma, szeretete hozta haza. Vagy legalábbis, hogy ezt diktálja a tisztesség, ha már apja helyett apjaként felnevelte, elkíséri Jánost utolsó útjára. De nem. Tajtrészezen az apai jussát követelte, majd a kiásott sírnál a papot, kántort túlélnekelve rázendített a Nem loptam én életembe, csak egy csikót Debrecenben kezdetű nótára.

Rozi és Janka voltak akik mellé álltak, hogy fel tudja dolgozni a történeteket. Mikor elkezdett betegeskedni a szívével, Rozi ápolta, ő segített a ház körül is. Soha nem mondott neki érte köszönetet. Valahogy természetesnek tűnt ez az egész, hiszen maga a nő is természetesen viselkedett, magától értetődőnek tartotta, hogy nevelőanyját ápolta. Szíve mélyén folyton a fia után vágyakozott. Nagyon szerette volna látni még egyszer az életben.

– Egyre sötétebb van, talán végleg beesteledik – gondolta. – Bocsássatok meg, lányaim, ha tudtok! – fájdalmas hörgés szakadt fel a mellkasából.

A szobában két lehajtott fejű nő ül kuporogva, egyikük a rekamié szélén, másikuk egy sámlin mellette. Mindkettő fogja az öregasszony élettelen kezét, vállukat rázza a visszafojtott zokogás.

**(e: szuprémum válé: végső búcsú)
szerk*

Glász Gabriella

Te már tudod...

Te már tudod, mint olvad
nem-létté fagyos tekintetünk
egyetlen sosem várt pontban.
Te már tudod, mint csordogál
válladon hajszálam,
ahogy megkopott órán
rám nézel, s eltünteted rólam
mirtusz-szemérmességem
parázs lehelettel.
De nem tudod, mit
dalolnak ferdült dimenziókban
jégkéék árnyékú, arctalan angyalok.

Szapphó-szerenád

Zengő ájulásban
hókebleid,
anonim körben
átfonó gyöngy-
ajkaid,
tompult lázadás
bennünk a végzet
lanyha tudata,
fényhangok
átláthatatlan
vonatán.
Csak az éjjeli mirákulumok
érnek utol veled, míg
tapinthatatlan térben
megrévülve
keresem neved
idegen bérházak
szóttan csengői
mellett...

Hováth Adrienn

egyől háromig

fény kel: nap. gondolatgleccser
közömbösen zuhan.
szavaim és mosolyom a hegyen.
minden, ami mögöttük, rejtve van.

jeges gondolatok akasztanak meg.
beszélgetés, néma.
elveszett fonala után keresve
nézek egy szakadékba.

nincs fény, zaj. jég-okozta
mélységbe némulok s puhán
dobban a szívem a sötétben
halványan villanó ruhán.

kezed

mint sirályok szállnak a horizont felett
olyan a kezed
kétség és kétség beletemetkezett
nézem a szemed
látom az ujjaid: mesélnek rólad
azok a vonalak
mint mesetavon ringatózó csónak
szítál a köd, a lég, az eső
ujjaid közt ujjam a kereső
létbiztonság
ad-e valami támaszt az enyémnek?
csattanó csontok: mint fátylas
remények
tűzdelik a holnapot
látod-e még a tenyeredben ringatózó
csónakot?

Németh Erzsébet

Hadd lássam...

Ne fordítsd el arcod,
maradj még Idő
szemben velem!
Hadd lássam
tekintetedből
milyen a végső szerelem.

2010.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

BAYER BÉLA

JUDÍCIUM

Megmértem. Idegen léptékekkel,
a szokottnál karcosabban talán.
Mint elnapolt megfeszítettésem,
(kispórolt helyem a Kálvárián.)

Hogy talminak mégsem találtattam
a mérce tökéletlensége csupán,
bár felkent bírám ítélőszékét
karéjzón is szikkadt az ingovány.

Hogy tőzre épült a mázsaház is,
tartották: az ellensúlyozható
mint ahogy tervük is zseniális,

általa kibalanszírozható,
kélt kétkedésem tétova tára.
(Hiszen csak harminc ezüst az ára.)

REZÜMÉ

Jóideig mások életét életem,
mímelve kulcsint, az elvárt morált,
s türtem amint törvényt ült felettem
a jog, addig míg nem indiszponált.

Tükrök szította lázadásom ára
a kín emberi mércéin túli,
lón mégis a szellem előfutára,
mi kendőzetlenül sem Jób-i.

Vélt vétkeim is múltidejűsödtek,
akár a hajdanvolt valódiak,
sebeim a sótól nem üszkösödtek,

nem veszejthetnek tékozló fiak.
Pennám sem restelli semmilyen papír.
Nyíltegű arcomról száműzött a pír.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.